

**Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України**

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

Чубань В.С.

Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої
освіти в галузі знань 08 "Право"
спеціальність 081 "Право"

Черкаси – 2023

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля (протокол №1 від «28» серпня 2023 р.)

Чубань В.С.

Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності: [методичні вказівки до виконання контрольної роботи для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 "Право", спеціальність 081 "Право"] / В.С. Чубань // Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля, 2023. – 17 с.

© Чубань В.С.

© Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	4
ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	5
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ...	5
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	6
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	9
ПИТАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	18
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	21

ВСТУП

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності» адресовано для здобувачів підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 "Право", спеціальність 081 "Право".

Представлений посібник складається з п'яти розділів, списку рекомендованої літератури. У посібнику викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни “Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності”, подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи здобувача, форм і методів поточного та підсумкового контролю, оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів, вимоги до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту, завдання для виконання контрольної роботи. У необхідному об'ємі вказано базову та допоміжну літературу.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи здобувача, охоплюють усю теоретичну структуру курсу дисципліни, і сформульовані так, що повною мірою дають змогу перевірити, як здобувачі засвоїли знання з курсу.

Кожен варіант контрольної роботи містить одне питання та одне практичне завдання. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувачів охоплює: підготовку до аудиторних занять; виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу; підготовку до всіх видів контрольних випробувань тощо.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачами тем, передбачених програмою дисципліни «Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності». Форма підсумкового контролю – залік.

Одним з методів контролю знань дисципліни “Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності” є контрольна робота здобувача.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: усне опитування; результати самостійної роботи (контрольна робота); результати заліку.

Шкала оцінювання знань наведена в таблиці 1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно	не зараховано

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу „ Теоретико-прикладні засади юридичної діяльності ”.

Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, ліве 3,5 см, праве 1,5 см) та вкладена у файл. Обсяг роботи – 10-15 друкованих аркушів. На титульному листі необхідно вказати назву предмету що вивчається, номер залікової книжки, назву навчального закладу.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

При відповіді на практичне завдання – обов’язково робити посилання на нормативні акти держави і використовувати їх при розкритті питань.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях.

На кожній сторінці слід залишати поля шириною 20 – 25 мм. для зауважень рецензента. В кінці роботи потрібно вказати перелік літератури, поставити дату і підпис. Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

2. Здатність здобувача:

– диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
– аналізувати зміст правових актів, які нормують організацію страхових відносин;

– робити узагальнюючі висновки по питанню, яке винесено на розгляд.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за наступною системою:

• **“50 балів”** – якщо здобувач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв’язує складні завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;

• **“40 балів”** – якщо здобувач твердо знає і виклав програмний матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв’язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при письмовому вирішенні практичного завдання;

• **“30 балів”** – якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;

• **“незадовільно”** – якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання, або робота виконана не по варіанту.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач факультету заочного навчання зобов’язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати „Повторно” і направити її на рецензію.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, або не в повному обсязі, не має списку використаної літератури - не зараховується.

Здобувачі, які несвочасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

В тексті контрольної роботи обов’язкове посилання на використані літературні джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. У список використаної літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання. Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті

контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті записки або в алфавітному порядку. Відомості про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер згідно з списком літератури.

У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Контрольна робота передається методисту факультету заочного навчання.

Контрольна робота складається із 1 теоретичного питання та 1 практичного завдання. **Обов'язковими вимогами до теоретичного завдання є:**

- зміст;
- висвітлення питання;
- посилання (при запозичені тексту);
- список літератури.

Варіант завдання визначається по останній цифрі шифру індивідуального плану здобувача.

Здобувачу може бути надано індивідуальне завдання за узгодженням з викладачем.

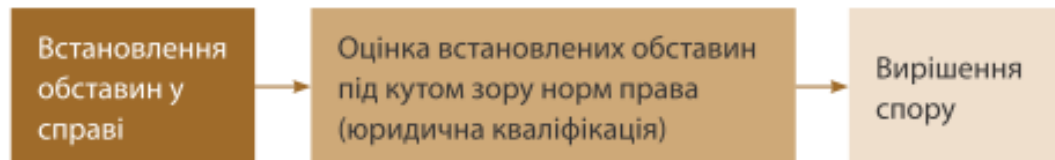
Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Перелік завдань до виконання контрольної роботи

Варіант №1

1. *Дайте відповідь на питання:* . Юридичні конструкції у правотворчій техніці. Юридичні дефініції, презумпції, фікції, аксіоми.

2. *Практичне завдання:* Використовуючи «Єдиний державний реєстр судових рішень» проаналізуйте конкретне рішення суду. Аналіз має містити наступні етапи:

Варіант №2

1. *Дайте відповідь на питання:* Формально-логічні вимоги до нормативно-правових актів.

2. *Практичне завдання:* Проаналізуйте запропоновані юридичні тексти, з'ясуйте та обґрунтуйте які з них є правовою доктриною.

1. Численні наукові праці про виборність і виборче право в Україні прямо чи опосередковано довели, що інститут виборності є характерною історичною ознакою будь-якої спільноти українців – територіальної громади, громадянського суспільства, державного утворення чи держави. Отже, традиція виборності ніколи не переривалася, а тому має свої внутрішні чинники розвитку.

2. Ознаки лобіювання: лобіювання є формою представництва групових інтересів (інтересів зацікавлених осіб); метою лобіювання є задоволення інтересів зацікавлених осіб; суб'єктами лобіювання є уповноважені зацікавленими особами представники (лобісти та їх об'єднання); об'єктом лобістських дій є суб'єкти публічної влади; лобіювання здійснюється через цілеспрямований вплив представника зацікавлених осіб на суб'єкта публічної влади; здійснюється цей вплив за допомогою різних засобів, зокрема правових; результатом лобіювання є офіційні акти (як дії, так і документи).

Лобіювання – це цілеспрямований правомірний вплив представника групових інтересів на суб'єкта публічної влади з метою відображення в офіційних актах інтересів зацікавлених осіб.

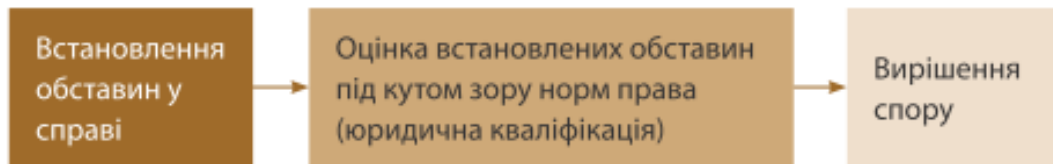
Структура лобіювання: мета – задоволення інтересів відповідних суб'єктів; суб'єкт – представник інтересів (лобіст); об'єкт – суб'єкт публічної влади (органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їхні посадові чи службові особи, інші суб'єкти при здійсненні ними офіційних владних функцій); сама активність – вплив та інші форми активності, що відбуваються окремо чи безпосередньо поряд із впливом (виявлення, узгодження лобійованого інтересу, підготовка до впливу, взаємодія з іншими суб'єктами лобіювання тощо); засоби – економічні, соціальні, політичні, ідеологічні, правові тощо інструменти, що використовуються для досягнення мети лобіювання; результат – офіційні акти (як дії, так і документи).

3. Підхід законодавця до регламентації апеляційного оскарження та перевірки судового рішення, ухваленого за відсутності обвинуваченого (*in absentia*), у концептуальному плані є помилковим. Регламентуючи алгоритм дій у випадку появи такого обвинуваченого, доцільно керуватися положенням ч. 4 ст. 323 КПК України, відповідно до якого «якщо підстави для постановлення судом ухвали про спеціальне судове провадження перестали існувати, подальший судовий розгляд розпочинається з початку згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом». Тож належить запровадити позаінстанційний порядок оскарження й перевірки цього вироку.

Варіант №3

1. **Дайте відповідь на питання:** Форми виразу правової доктрини в континентальній правовій системі.

2. **Практичне завдання:** Використовуючи «Єдиний державний реєстр судових рішень» проаналізуйте конкретне рішення суду. Аналіз має містити наступні етапи:

Варіант №4

1. *Дайте відповідь на питання:* Імплементация як засіб забезпечення взаємодії міжнародного і національного права: поняття, види, об'єкт, предмет, суб'єкти, сфера, механізм.

2. *Практичне завдання:*

Практичне завдання № А.

Проаналізуйте Закон України «Про правотворчу діяльність» на предмет відповідності загальним та логічним вимогам нормо проектної техніки.

Практичне завдання № Б.

Оцініть на предмет відповідності логічним правилам наведені нижче правові приписи:

Частина 1 ст. 29 КПК встановлює, що: «кримінальне провадження здійснюється державною мовою». Натомість у ч. 1 ст. 14 Закону України «Про засади державної мовної політики» зазначено, що: «Судочинство в Україні у цивільних, господарських, адміністративних і кримінальних справах здійснюється державною мовою. У межах території, на якій поширена регіональна мова (мови), що відповідає умовам частини третьої статті 8 цього Закону, за згодою сторін суди можуть здійснювати провадження цією регіональною мовою (мовами)»

Практичне завдання № В.

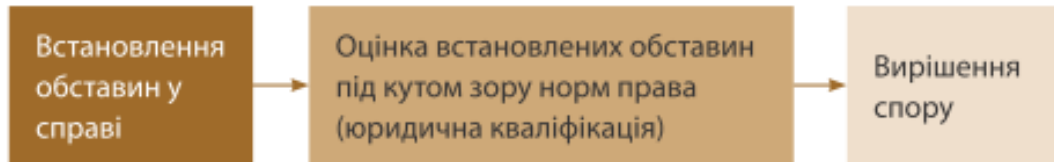
Встановіть відповідність у вигляді комбінацій цифр і букв (1 - ; 2 - ; 3 - ; 4 -)

Засоби нормотворчої техніки	Їх ознаки
1. юридичні конструкції	А. містить єдине визначення, що охоплює усі можливі ознаки, і має відповідно регулятивний характер
2. правові дефініції;	Б. форма узагальненого відображення правової дійсності
3. правові презумпції	В. індуктивний характер
4. правові фікції	Г. це абстрактне правове поняття, що застосовується до соціальних явищ різного роду
	Д. детермінують властивості нормативно-правових приписів

Варіант №5

1. *Дайте відповідь на питання:* Основні концепції побудови взаємовідносин міжнародного і національного права.

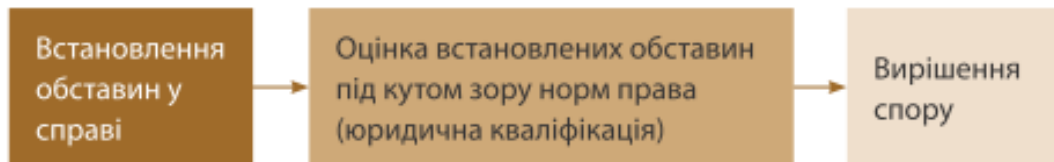
2. *Практичне завдання:* Використовуючи «Єдиний державний реєстр судових рішень» проаналізуйте конкретне рішення суду. Аналіз має містити наступні етапи:

Варіант №6

1. *Дайте відповідь на питання:* Структуризація нормативно-правових актів.

2. *Практичне завдання:* Використовуючи «Єдиний державний реєстр судових рішень» проаналізуйте конкретне рішення суду. Аналіз має містити наступні етапи:

Варіант №7

1. *Дайте відповідь на питання:* Правове положення і правовий статус юридичної служби.

2. *Практичне завдання:* Складіть проект договору про спільну діяльність.

Варіант №8

1. *Дайте відповідь на питання:* Відповідальність працівників юридичної служби.

2. *Практичне завдання:*

Практичне завдання № А.

Проаналізуйте проект Закону України «Про нормативно-правові акти» (7409) на предмет відповідності загальним та логічним вимогам нормопроектної техніки. Обґрунтуйте суспільну обумовленість прийняття цього Закону, спрогнозуйте результати його впливу на відповідні суспільні відносини.

Практичне завдання № Б.

Висловіть свою позицію та аргументуйте у світлі правил нормопроектної техніки та на основі системного аналізу чинного законодавства України (норм приватного та публічного права):

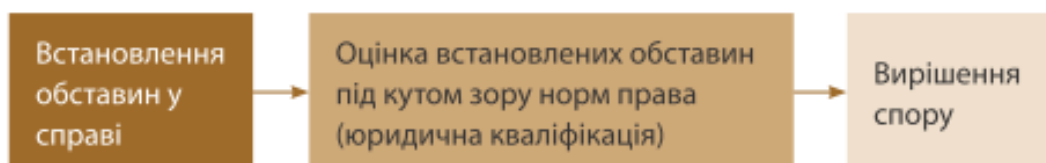
1. Відповідність Закону України «Про Конституційний Суд України» Конституції України на предмет права юридичної особи на конституційну скаргу.

2. Законність обмеження права на конституційну скаргу юридичної особи публічного права.

Варіант №9

1. *Дайте відповідь на питання:* Аналіз і узагальнення правової роботи. Критерії оцінювання діяльності юридичної служби.

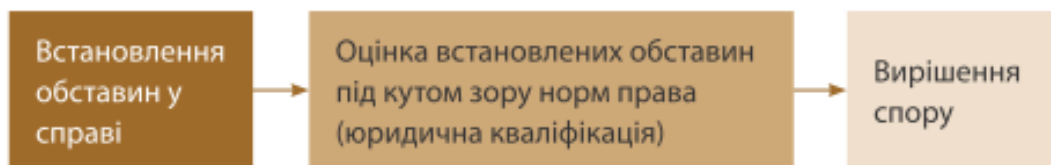
2. *Практичне завдання:* Використовуючи «Єдиний державний реєстр судових рішень» проаналізуйте конкретне рішення суду. Аналіз має містити наступні етапи:

Варіант №10

1. *Дайте відповідь на питання:* Юридична служба – організатор правової роботи. Функції юридичної служби.

2. **Практичне завдання:** Використовуючи «Єдиний державний реєстр судових рішень» проаналізуйте конкретне рішення суду. Аналіз має містити наступні етапи:

Питання для проведення підсумкового контролю

1. Міжнародні правові системи: поняття, склад, види.
2. Основні концепції побудови взаємовідносин міжнародного і національного права.
3. Взаємодія як варіант співвідношення міжнародного і національного права: поняття, ознаки, особливості в Україні.
4. Імплементация як засіб забезпечення взаємодії міжнародного і національного права: поняття, види, об'єкт, предмет, суб'єкти, сфера, механізм.
5. Міжнародний договір як предмет національної імплементации в Україні: джерельні особливості, місце в системі національного законодавства.
6. Загальні вимоги до змісту нормативно-правових актів.
7. Формально-логічні вимоги до нормативно-правових актів.
8. Юридичні конструкції у правотворчій техніці. Юридичні дефініції, презумпції,
9. фікції, аксіоми.
10. Структуризація нормативно-правових актів.
11. Вимоги до мови нормативно-правових актів.
12. Поняття правової доктрини.
13. Форми виразу правової доктрини в континентальній правовій системі.
14. Вплив правової доктрини на правотворчість.
15. Правова доктрина у правозастосуванні.
16. Способи тлумачення в призмі юридичної практики.
17. Правотлумачна техніка.
18. Тлумачення Конституційного Суду України.
19. Тлумачення законів Верховним Судом України.
20. Доктринальне тлумачення та їх значення.
21. Правозастосування та вимоги до нього.
22. Правозастосовна техніка: поняття, елементи (юридичні конструкції, логічні засоби і т. д.).
23. Соціальна спрямованість правозастосування та засоби її юридичного забезпечення.
24. Правила застосування оціночних понять.
25. Особливості застосування нормативно-правових актів з техніко-юридичними недоліками
26. Основні правові засади господарської діяльності
27. Основи правопорядку у сфері господарювання
28. Поняття правової роботи і роль юридичної служби в її здійсненні
29. Юридична служба – організатор правової роботи. Функції юридичної служби.
30. Аналіз і узагальнення правової роботи. Критерії оцінювання діяльності юридичної служби.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Биля І.О. Теоретичні основи використання нормотворчої техніки. // Автор. канд. юрид. наук. - Харків. 2014.
2. Биля І.О. Теоретичні основи використання нормотворчої техніки. // Автор. канд. юрид. наук. – Харків. 2014. 256 с.
3. Губанов О.О. Правова доктрина як джерело права в межах романо-германської, англосаксонської та релігійно-традиційної правової сім'ї: порівняльна характеристика // Право і суспільство. - № 2015. – С. 12, 13).
4. Дзейко Ж.О. Законодавча техніка в Україні: історико-теоретичне дослідження. – К., 2017.
5. Добрянський С. П. Права людини у Європейському Союзі: можливості удосконалення юридичного гарантування / С. П. Добрянський // Право України. – 2019. – № 6. – С. 34–39.
6. Євграфова Є. Доктрина у правовій науці і юридичній практиці // Вісник Національної академії правових наук України. – 2019. - № 2 (73). – С. 54, 60.
7. Європейське право: право Європейського Союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. — К. : Ін Юре, 2020 — Кн. Третя : Право зовнішніх зносин Європейського союзу / В. І. Муравйов, М. М. Микієвич, І. Г. Білас. — К. : Ін Юре, 2020 — 408 с.
8. Збірник тез лекцій з питань нормопроектування //Мін. юстиції України Центр правової реформи і законопроектних робіт. – Київ. 2015.- 159 С.
9. Київець О.В. Європейські правові стандарта як міжнародно-правова категорія [Електронний ресурс] / О. В. Київець. — Режим доступу: <http://eurolaw.org.ua/11-ukrainian-journal-of-european-studies/1-5-2020/44-2011-12-29-14-40-03>
10. Косович В. М. Виключна правова проблема та необхідність розвитку права: загальнотеоретичний аналіз / В. М. Косович // Право України. – 2020. – № 3. – С. 218–232.
11. Косович В. М. Юридичні конструкції як засіб правозастосовної техніки // Публічне право. – 2017. – № 2 (26). – С.260–270.
12. Косович В. М. Кодифікація сучасного законодавства України: відповідність юридико-технічним вимогам (на прикладі проекту Кодексу України з процедур банкрутства) / В. М. Косович // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2019. – Вип. 68. – С. 12–21.
13. Косович В. М. Логічні засоби правозастосовної техніки / В. М. Косович // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені короля Данила Галицького. – 2017. – № 3(15). – С. 10–17.

14. Косович В. М. Техніко-технологічні правила застосування оціночних понять / В. М. Косович // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2017. – Вип. 65. – С. 3–12.
15. Косович В. М. Удосконалення нормативно-правових актів України: техніко-технологічні аспекти: монографія / В. М. Косович. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. – 568 с
16. Косович В. Оціночні поняття як засіб юридичної техніки: монографія / В. М. Косович. – Львів: Тріада-плюс, 2010. – 212 с.
17. Луць, Л. А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти): монографія. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2013. 304 с.
18. Мочульська М.Є., Семків В.О. Правова доктрина в континентальній правовій системі. - Львів: «Світ», 2015. - 432с.
19. Муравйов В. І. Гармонізація законодавства і європейська інтеграція // Право України. — 2013. № 6. — С. 12-50.
20. Пархоменко Н.М. Гармонізація законодавства України із європейським та міжнародним правом: методи, етапи, види [Електронний ресурс] / Н. М. Пархоменко. — Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2012_1/338.pdf
21. Погребняк С. П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика): [монографія] / С. П. Погребняк. — Х.: Право, 2018. — 240 с.
22. Полянський Є.Ю. Правова доктрина як базисна концепція права: природа, структура, значення // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія» Т. 17 / голов. ред. М. В. Афанасьєва ; МОН України, НУ «ОЮА». – Одеса : Юрид. л-ра, 2022. – С. 300.
23. Риндюк В.І. Законодавча техніка: поняття, форми, види, реалізація в Україні. //Автор. канд. юрид. наук. - Київ. 2018. 188 с.
24. Семеніхін І.В. Поняття, ознаки, структура // Проблеми законності. - 2021. - № 132. - С. 31.
25. Шевченко А.Є., Кармаліта М.В. Вплив правової доктрини на правотворчий процес в Україні // Юридичний вісник. – 2015. - № 3(36). – С. 54.
26. Шутак І. Д. Юридична техніка: навчальний посібник для вищих навчальних закладів / І. Д. Шутак, І. І. Онищук. – Івано-Франківськ: Коло, 2021. – 496 с.
27. Chuban V.S., Pasynchuk K.M., Kuprikova S.V. The current state in legal provision of social protection of combatants. Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету. № 2/2023. С. 274-278